

Протокол

от седмо заседание на Комитета за наблюдение на
Оперативна програма „Околна среда 2014–2020 г.”
29 септември 2016 г., хотел „Холидей ин“, гр. София

Г-жа Яна Георгиева, председател на КН на ОПОС 2014- 2020 г. и ръководител на Управляващия орган на ОПОС 2014-2020 г., приветства присъстващите на заседанието.

След проверка за наличие на кворум се гласува дневният ред на заседанието.

Председателят г- жа Яна Георгиева представи първа точка от дневния ред - „Проект на изменения на Вътрешни правила за работа на КН на ОПОС 2014- 2020 г.“ и отбеляза, че измененията се налагат поради промени в подзаконовите нормативни актове. След това даде думата на **г-жа Цветана Бръчкова**, главен експерт в отдел „Координация, комуникация и техническа помощ“, ГД ОПОС.

Г- жа Цветана Бръчкова представи измененията във Вътрешни правила (ВП) за работа на КН на ОПОС 2014-2020 г., продиктувани от измененията и допълненията в ПМС №79 от 10.04.2014 г. за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014 – 2020 г. и подчерта, че в представения проект за изменение на Вътрешните правила са прецизирани функциите на КН в съответствие с чл. 11 от ПМС №79. Промените на ВП отчитат и текста на Закона за управление на средствата от ЕСИФ. В Раздел VII на Вътрешните правила е инкорпориран Кодекса за поведение на КН на ОПОС 2014- 2020 г., с оглед намаляване броя на документите, които са свързани с функционирането му. **Г- жа Бръчкова** информира КН, че в хода на съгласувателната процедура по тази точка от дневния ред са получени бележки от Сдружение „Коалиция за устойчиво развитие“ - представител на екологичните неправителствени организации. Съгласувателната таблица е изпратена до състава на КН по електронна поща и е публикувана в интернет страницата на ОПОС в секцията за членове на КН.

Г- жа Яна Георгиева даде думата на **г- н Иван Димитров** – заместник-председател на Експертния съвет на Гражданско сдружение „Хармония“ от квотата на екологичните организации, според когото съгласувателната таблица е изпратена по електронна поща едва предишния ден. **Г- жа Георгиева** направи уточнението, че поради

ангажираността на членовете на КН, коментарите са получени в крайния срок и обобщаването им и подготовката на отговорите за всяко предложение са извършени само за един ден. След изчерпване на дискусиата по тази точка от дневния ред, **г- жа Георгиева** подложи на гласуване изменението на Вътрешните правила за работа на КН на ОПОС 2014- 2020 г. и декларацията към тях.

Г- жа Яна Георгиева премина към следващата точка от дневния ред: проект на изменение на Индикативна годишна работна програма за 2016 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на програмите, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ на ЕС и ЕФМДР. **Г- жа Георгиева** подчерта, че с измененията се отразяват вече случили се събития като точна дата на обявяване на процедурата и размер и даде думата на **г- жа Цонка Дрянкова, началник на отдел „Програмиране и планиране“ в главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“.**

Г- жа Цонка Дрянкова представи измененията на Индикативната годишна работна програма за 2016 г. по оси. По отношение на приоритетна ос 1 основната промяна предвижда включване на нова процедура за изграждане на ВиК инфраструктура за регион, обслужван от ВиК Смолян. В рамките на съгласувателната процедура са получени коментари от МРРБ за начина на формулиране на заглавието на процедурата и те са отразени. В приоритетна ос 2 „Отпадъци“ са внесени изменения в съответствие с приетите от КН през м. май 2016 г. - вид на процедурата, срокове за подаване на проектни предложения и за обявяване, както и ресурс. В рамките на съгласувателната процедура срокът за обявяване на процедурата е променен от трето на четвърто тримесечие, поради уточняване на приложимия режим за държавните помощи. В приоритетна ос 3 в рамките на съгласувателната процедура е отразен реалният финансов ресурс по процедурата. **Г- жа Дрянкова** информира, че след приключване на оценката на стратегиите за ВОМР са одобрени 2 стратегии. Размерът на финансовият ресурс е съобразен с тези две стратегии – 3 147 042 лева. В приоритетна ос 4 при процедурата за наводнения е променен крайният срок за подаване на проектни предложения, за да се съобрази с необходимото време за тяхната подготовка. При процедурата за свлачищата е коригирана техническа грешка и срокът е съобразен с общата информация. В приоритетна ос 5 не са извършвани корекции в резултат на съгласувателната процедура.

Г- жа Яна Георгиева даде думата на **г- жа Теодора Павлова, член на Управителния съвет на Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП).** **Г- жа Павлова** постави въпроса кога ще се обявят насоките за кандидатстване по процедурата за компостиращи и сепариращи инсталации и кога ще има публично обсъждане. Предложи удължаване на срока за кандидатстване (това предложение не е направено писмено), като срокът да е по-дълъг от 6 месеца или да се предвидят два срока за кандидатстване. Направи предложение за разширяване обхватът на дейностите по „Околна среда“ за ВОМР, например да се прилагат пилотни проекти в областта на отпадъците.

Г- жа Цонка Дрянкова отговори на питането за публичните консултации, уточнявайки че процедурата е за директно предоставяне, където съгласуването е само с потенциалните бенефициенти, допустими по процедурата. По отношение на обявяването на процедурата, това ще стане след прецизиране приложимостта на режима за държавни помощи, за да не се прехвърля тази тежест към общините и за да се улеснят бенефициентите с максимално ясни параметри.

Г- жа Яна Георгиева изказа увереност, че притеснението е излишно, тъй като допустимите бенефициенти са имали време да уредят вещните права, а самата процедура на директно предоставяне е достатъчно гъвкава.

Г- жа Дрянкова уточни, че общините разполагат с 1 година, тъй като изискванията са представени през месец май 2016 и подготовката на проектните предложения е могла да започне още тогава.

Г- жа Теодора Павлова настоя, че е нужен втори срок, поради обжалвания на обществени поръчки или на екологични процедури във ВАС.

Г- жа Яна Георгиева напомни, че целта е изпълняването на програмата и постигането на физическите индикатори. Относно въпросът за ВОМР и разширяването на възможностите за интервенция през ВОМР, в момента се изработват поднормативните актове за функционирането на този механизъм. От 35 стратегии само в две има мерки, свързани с опазване и подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания. В момента има още един избор за нови стратегии, като е възможно да има повече мерки за финансиране. ВОМР би трябвало да се дискутира и с останалите оперативни програми, решението би трябвало да е общо и национално.

Г- жа Георгиева също така изрази мнение, че с ресурса, с който разполага оперативната програма в частта „отпадъци“ и чрез използването на финансов инженеринг, на практика се покриват нуждите в сектора за финансиране на проекти.

В края на изказването си **г- жа Георгиева** информира членовете на КН, че петчленен състав на ВАС е отхвърлил окончателно жалбата на г- н Дончо Иванов, председател на УС на сдружение „Коалиция за устойчиво развитие“, гр. София срещу Решение № 117/16.06.2016 г. на министъра на околната среда и водите за допускане на предварително изпълнение на Решение № ЕО-5/2015 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на ревизиран вариант на ОПОС 2014 – 2020 г.

Г- н Иван Димитров обърна внимание, че ако институциите работят честно и открито няма да има обжалване.

Г-жа Георгиева даде думата на **г-н Марек Теплански - представител на ГД „Регионална политика“ на Европейската комисия (ЕК)**, който направи коментар по обсъждане изменението на ИГРП за 2016 г. ИГРП представя визията на УО за стратегическо изпълнение на оперативната програма. Като пример той посочи подходът ВОМР, който представлява инструмент за изпълнение и за постигане на резултатите по ПО 3. Включването на други дейности в ИГРП за 2016 следва да бъде съпоставено с логическата рамка на програмата, в частност приоритетната ос с подход ВОМР. **Г- н Теплански** изрази мнение, че настоящата дискусия е неуместна от гледна точка на основната функция на ИГРП за изразяване визията за стратегическо управление на програмата и проекцията ѝ в оперативни стъпки, които следва да се изпълнят от УО с оглед постигане на заложените цели. **Г- н Теплански** постави акцент на думата „индикативна“ и посочи, че този документ не може да бъде статичен и е свързан с планиране на процесите.

Г- жа Яна Георгиева взе повод от думите на **г-н Теплански** и съобщи, че на следващото заседание, което се предвижда за ноември месец, ще бъде представена информация за изпълнението на програмата и на пътните карти. След изчерпване на

коментарите по тази точка от дневния ред, **г- жа Георгиева** подложи на гласуване изменението на Индикативна годишна работна програма за 2016 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на програмите, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ на ЕС и ЕФМДР. КН съгласува изменението на ИГРП за 2016 г.

Г- жа Яна Георгиева премина към обсъждане на следващата точка от дневния ред: „Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т. ч. екосистемно базирани решения“. Тя информира, че заедно със следващата процедура: „Превенция и противодействие на свлачищните процеси за ограничаване на риска от тях (вкл. по републиканска пътна мрежа)“, това е ресурсът в оперативната програма за превенция на риска и управление на риска от наводнения и свалачища. С работата по тези 2 пакета документи приключва планирането на цялата приоритетна ос 4.

Г- жа Георгиева информира, че е разработена концепция за дизайна на процедурата за набиране на проектни предложения и за проектния цикъл. В отговор на питане от **г-н Димитров**, тя уточни, че концепцията няма един автор, тя е разработена от екипа на УО с цел да постави критериите в ясен контекст. След това **г- жа Георгиева** даде думата на **г- жа Албена Мирчева**, **държавен експерт в отдел „Програмиране и планиране“**, ГД ОПОС.

Г- жа Албена Мирчева представи проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т. ч. екосистемно базирани решения“. Процедурата попада в обхвата на приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“. По процедурата ще бъдат финансирани мерки за подобряване техническото състояние на общински язовири (ремонт и реконструкция на язовирни стени и съоръжения към тях, както и участъка от реката с дължина 500 м след язовирната стена) и мерки за възстановяване на първоначалните параметри на язовири.

Г- жа Яна Георгиева информира присъстващите, че от януари 2016 г. Държавната агенция за метрологичен и технически надзор е започнала активен технически мониторинг на общинските язовири, които са над 5000 в страната. Тази държавна институция притежава компетентността да прецени какво е техническото състояние на язовира и въз основа на тези констатации съответният собственик на язовир може да пристъпи към подготвяне на предложение за финансиране. След това **г- жа Георгиева** предостави думата за коментари по методологията и критериите за оценка на проектни предложения.

Г- жа Десислава Стойкова, **Национално сдружение на общините в Република България** отбеляза, че процедурата е очаквана от всички общини в страната. Използва случая да информира, че в сдружението са получени много добри отзиви за концепциите – и за процедурата за наводненията, и за процедурата за свлачищата, които ще са в помощ на потенциалните бенефициенти. **Г- жа Стойкова** отбеляза, че НСОРБ оттегля предложението за заличаване на текст относно възможността язовирите, собственост на общините и отдавани под наем, също да бъдат потенциални бенефициенти.

Председателят на КН на ОПОС 2014- 2020 г. каза, че прочитът на Управляващия орган на предложението е в посока да отпаднат язовири, които са отдадени под наем или на концесия, но очевидно НСОРБ не предлага това, а точно обратното. **Г- жа Георгиева** даде думата на **г-жа Мария Веселинова** от дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в

МФ да обясни проблема, който създават тези концесионни договори в съответствие с режима за държавни помощи.

Г- жа Мария Веселинова, началник отдел „Публично финансиране на реалния сектор и държавни помощи в чувствителни отрасли”, дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в МФ, подчерта, че е важно да се спазва режимът по държавните помощи, защото ако ЕК приеме, че има несъвместима държавна помощ, тя се възстановява на 100 процента плюс съответните лихви. За да може предварително да се намали риска, МФ е на разположение и в помощ на всички оперативни програми да преглежда всяка мярка. При концесиите би могъл да се избере режим на държавна помощ, но трябва да се прецени всеки конкретен случай и сключените договори за концесия или наем.

Г- жа Яна Георгиева отбеляза, че съществува изключително подробен регистър на концесионните договори в МС. Управляващият орган е направил проверка в регистъра колко са действащите концесии към настоящия момент за общински язовири. Те са около 234 действащи концесионни договора за общински язовири. Потенциалните бенефициенти са около 5 000, така че допустимостта на кандидатите не се ограничава съществено.

Г- жа Десислава Стойкова изрази становище да не се премахва този текст от концепцията, за да остане потенциална възможност общини, които са дали под наем или на концесия язовир, да бъдат бенефициенти. Относно малкият брой на общински концесии за язовири, тя каза, че с последните изменения на Закона за водите, общините са длъжни да имат оператор на язовирна стена, като изборът е до края на годината. Този оператор получава статут чрез отдаване под наем, концесия или чрез сключване на друг вид договор с общината. Регистърът дава информация за концесиите, а са много язовирите, които са отдадени под наем. Общините спазват Закона за водите и ако нямат служител със специфично образование, трябва да сключат договор с оператор или чрез наем, или чрез концесия.

Г- жа Яна Георгиева каза, че в концепцията текстът е, че тези язовири са допустими, ако в договора за наем или концесионния договор задълженията на собственика не са прехвърлени на концесионера, защото така е по закон. Този, който експлоатира съответния язовир, има задължение да го поддържа в добро техническото състояние. Тогава възниква въпроса за каква безвъзмездна помощ се има предвид и на кого се предоставя.

Г- жа Десислава Стойкова оттегли предложението, но настоя текстът да се обмисли, тъй като е възможно да се сключват договори за наем, в които клауза за цялостна поддръжка от наемателя не съществува. Тя отбеляза, че не може да подкрепи текст, който е в ущърб на голяма част от потенциалните бенефициенти.

Думата взе **г- жа Мария Веселинова,** която поясни, че при наем и концесия общината получава приход от този обект, което прави невъзможно получаването на безвъзмездна финансова помощ за общината за този обект. Средства от бюджета също се предоставят на общините за язовирите.

Г- н Марек Теплански обърна внимание, че по време на техническите обсъждания относно обхвата на тази процедура и разработването на предложената концепция за мерките за превенция и управление на риска от наводнения, е дискутиран въпросът за устойчивостта на проектите. В тази връзка са обсъждани съществуващите концесии, които следва да бъдат детайлно проучени. В продължение на изказването на представителя на

дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в МФ, **г- н Теплански** акцентира на обстоятелството, дали трябва да се предостави безвъзмездна финансова помощ на потенциални бенефициенти, които имат договорни задължения за поддържане на язовири в добро състояние или ще се следва икономическата логика, която касае не само държавна помощ. **Г- н Теплански** продължи с разсъжденията относно наличието на концесионен договор, по който общината заплаща поддържането на добро състояние на язовир. Това означава, че програмата ще подкрепи вече сключен договор, с цел продължаване получаването на такси за предоставяне на въпросната услуга. С оглед на това, представителите на ЕК съветват да се преразгледа тази процедура и предвидените интервенции по приоритетната ос. Този въпрос е съществен не само във връзка с концесиите, но и с наличие на специфични критерии по отношение устойчивостта на проектите, както и наличие на достатъчна увереност, защо се подкрепят финансово определени проекти. В тази връзка следва да се разработи механизъм, който да осигури устойчивостта, така че язовирите с предоставена безвъзмездна финансова помощ да бъдат и след 15 години в добро техническо състояние. **Г- н Теплански** отбеляза, че допълнително ще представят пред КН и други коментари по методологията и предложените критерии.

Г- жа Мария Арангелова – държавен експерт в отдел „Управление на риска от наводнения“, дирекция „Управление на водите“, МОСВ се включи в дискусиата, като отбеляза, че за голям брой язовири в последните 30 години не са полагани грижи за техническото състояние на съоръженията. От над 5000 язовира от началото на годината досега са проверени 2 600 язовира, като само 36% от тях са в добро техническо състояние.

Г- жа Яна Георгиева изрази становище, че ако се прецени, че става въпрос за режим за държавна помощ, има възможности да се обяви предоставянето ѝ и да се създаде механизъм, така че да се спазят и режимът на държавни помощи, и ангажиментите на собствениците. Това означава, че финансирането не може да бъде 100% БФП, а ще бъде около 35%, максимум 70% финансиране. Този въпрос ще се обсъди и ще промени концепцията за тази процедура, но това няма влияние върху критериите за избор на проектни предложения. **Г- жа Георгиева** информира, че при техническите консултации с ЕК са се появили различия по отношение на критериите, но основният въпрос е как се гарантира устойчивостта на експлоатацията на съоръженията. УО на ОПОС смята, че това е ангажимент на собственика – като организация, използване на собствен персонал или чрез отдаване на язовира под наем или на концесия, и собственикът носи отговорност за съоръжението и съответно за живота на хората, които живеят по протежението на водното тяло. УО не смята, че са нужни допълнителни критерии за оценка на устойчивостта на проектното предложение.

Г- жа Цонка Дрянкова обърна внимание, че процедурата ще бъде ограничена до язовири, които са в райони със значителен потенциален риск от наводнения. По отношение на устойчивостта на инвестицията е включен допълнителен критерий – при подаване на проектни предложения бенефициентът трябва да покаже, че е предвидил механизъм за устойчива експлоатация на съоръжението, вкл. осигуряването на съответните средства в бъдеще.

Г- н Теплански обърна внимание на значителния обем от работа, извършен от УО с оглед дефиниране на обхвата и областта на процедурата по ПО 4. Същественият въпрос е дали методологията и предложените критерии дават достатъчно увереност, че ще се

постигнат индикаторите и резултатите по ПО 4. **Г- н Теплански** напомни на състава на КН за обявените т. нар. „меки“ мерки, които също ще допринесат за постигането на индикаторите по оста. При съпоставяне на разработената стратегия за изпълнение на ПО 4 и бюджетирането на тези дейности по процедурата прави впечатление, че не са достатъчни предвидените средства спрямо реално необходимите за постигане на резултатите по ПО 4. Представителят на ЕК отбеляза, че е необходимо да се анализира цялостното изпълнение на тази приоритетна ос с оглед постигане на индикаторите и целите. От гледна точка на критериите, **г- н Марек Теплански** обърна внимание, че това ще е конкурентна процедура с повече от 2000 потенциални бенефициенти, така че следва да бъдат налични критерии за подбор на проекти, които да гарантират постигане на индикаторите и резултатите, като следва да се подберат обектите за финансиране, които са в най- лошо техническо състояние. Други съществени елементи относно критериите са ефективността на разходите и устойчивостта. Тази процедура има за цел да подобри лошото техническо състояние на язовирите, като УО следва да се увери, че след предоставяне на финансова подкрепа на определени обекти, няма да има население, изложено на риск от наводнения от тези обекти. Критериите са детайлно разработени, като някои от тях следва да бъдат специфицирани с оглед постигане на достатъчно добър инструментариум за оценителите по процедурата. След изказването на **г- н Теплански**, думата взе **г- жа Ирина Вангеле-представител на ГД „Регионална политика“ на Европейската комисия**.

Според **Ирина Вангеле** УО трябва да е по-прецизен по отношение на процедурните индикатори. Те произлизат от индикаторите на приоритетната ос, но така представени, изглежда сякаш кандидатстващите трябва да ги изпълнят всичките. Те трябва да определят базова стойност за областите, където населението не е подготвено и трябва да се повиши готовността му за реакция, тоест тя е 0 (нула). Според нея не се вижда към каква цел се стреми УО с тази процедура- не се знае колко са целевите области, в които трябва да се повиши готовността на населението, както и числеността на населението, което ще се възползва от мерките за предпазване от наводнения. Тя обърна внимание, че от бенефициентите се изискват много документи и в ИГРП е заложен срок от 1 (една) година, в която те ще могат да подават проектните си предложения. Според представителите на ЕК това е по-добрият вариант, в сравнение с предвидените 6 месеца в информацията за процедурата, която е част от представената концепция.

Г-жа Вангеле каза, че в изказванията са чути много цифри- 5000 язовира, от които само 2 600 са инспектирани. Само 36% са в добро техническо състояние. Следователно, повече от 2 000 не са в добро техническо състояние. Не се знае колко от тях са в хипотезата за потенциален риск от наводнение, т.е влизат в сферата на процедурата. Според нея УО трябва да е сигурен, че има язовири в тези области, в които се извършват проектите. По-голяма сигурност за това може да се постигне чрез допълнително проучване.

По отношение на критериите за съответствие и качество и имайки предвид, приоритизацията, се дава преимущество на язовири в предаварийно състояние. В същото време представителите на ЕК не са сигурни, че с критерий № 2, за който УО дава 20 точки, се взема предвид степента на повреда на основните изпускатели, преливниците, короната на язовирната стена или водовземната кула. Това означава, че ако има повече от 35 язовира в предаварийно състояние, те всички ще получат едни и същи точки, без значение

дали имат 10%, 20% или 50% дефект на преливника. В този смисъл критерият не отговаря на степента на увреждане на инфраструктурата и затова трябва да се формулира по-добре.

Г-жа Венгеле каза, че финансовият лимит на проект е 1 000 000 лв. Тя попита как е установена тази сума и какви базови стойности са използвани от УО. Според нея е по-добре да се премахне финансовия лимит, за да се подсигурят достатъчно средства, за да може един увреден язовир да достигне функционалното си състояние.

Г-жа Венгеле каза, че се забелязва несъответствие с другите конкурентни процедури по отношение наличието на минимални критерии. И при тази процедура следва да се установи минимум и изрази увереност, че ще се получат проекти с достатъчно качество. Има критерии за качество, за които се дава 1 (една) точка, докато обикновено ако в проекта липсва този елемент, то той би се отхвърлил още при проверката за административно съответствие. Тя отбеляза, че в работния план липсват крайните срокове за извършване на определени дейности и ако в този вариант проектното предложение се подаде в ИСУН, то той ще бъде отхвърлен автоматично. Крайните срокове трябва да се оформят като някакъв шаблон, който да бъде попълван. Ако той не бъде попълнен от бенефициента, то УО не би могъл да пристъпи към проверката за съответствие и качество, защото няма цялата информация.

Г-жа Венгеле каза, че критерий № 12 от критериите за „Устойчивост“, трябва да бъде разработен по-добре. Важно е да се предложи адекватен механизъм, за да се опише как ще се справят бенефициентите с опериране и поддържане на инфраструктурата. Такъв механизъм трябва не само да бъде отбелязан като изпълнен, но и да се измери неговото качество. Това означава, че бенефициентите би трябвало да представят времеви графици на дейностите, които ще се извършват, да има достатъчен административен капацитет и достатъчно бюджет. Според нея УО трябва да представи по-детайлно този критерий за устойчивост.

Г-жа Венгеле счита, че критерий № 13 „*Проектното предложение включва мерки за адаптация към климатичните изменения и устойчивост на инфраструктурата на бедствия*“ следва да се измести в частта за оценка на допустимост на проектното предложение или в частта за проверка на административно съответствие. Според нея, ако инфраструктурата не е подсигурена срещу климатичните промени, то тогава УО не би трябвало да финансира подобна инвестиция.

Според **г-жа Венгеле** критерият „качеството на ръководния екип“ не е достатъчно разработен. Бенефициентът трябва да демонстрира, че има капацитет и достатъчно хора с подходяща експертиза, които да изпълнят проекта. Този критерий трябва да бъде структуриран като „достатъчен“ капацитет или „частичен“ капацитет. В този случай би могло да се предложи, например, техническа помощ, което ще бъде по-добре, отколкото да се дава оценка „да“ (5 точки) или „не“ (0 точки).

Г-жа Венгеле напомни, че това е конкурентна процедура и как ще бъде такава, ако се дават 4 точки, ако се направят корекции по бюджета. Тъй като това е конкурентна процедура, проектът трябва да се приеме, ако е с добро качество или да се отхвърли. Не е ясно защо бюджетът трябва да бъде поправян или променян. Бюджетните разходи би трябвало да се измерят съгласно стандартите на вече изпълнени проекти в страната по тази приоритетна ос.

Г-жа Венгеле поиска разяснение относено „партньорството“ при положение, че само общините са допустим бенефициент. В информацията по процедурата е казано, че допустим партньор са „*Централни и местни правителствени структури*“. Тя поиска да разбере с каква цел е направено това. Забелязват се и много препратки към части от апликационната форма, особено към частта за административно съответствие, което не е представено на членовете на Комитета за наблюдение. Според нея към апликационната форма трябва да се добавят и аварийните планове. Тя спомена, че не знае с каква давност трябва да са тези планове и дали това е упоменато в закон. Такъв критерий трябва да се приложи към всички кандидати, ако не е указано друго в закон, то УО трябва да определи, че аварийните планове не трябва да са по-стари от 2 (две) години или някакъв друг разумен срок. Ако от кандидатите се изисква да приложат работен план или прединвестиционно проучване, то трябва да им е разяснено много добре какво се очаква от тях.

Г-н Марек Теплански- Европейска комисия взе думата и отбеляза, че се виждат много добри елементи, но все още има нужда от промени, които ЕК е показала в своите коментари. Критериите за подбор и методологията трябва да се развият в посока, в която УО да има възможност да избере най-добрите и най-нужните проекти. В същото време УО трябва да подсури, че те имат определено качество и отговарят на определен праг. Проектите следва да предлагат обхватни решения- затова е и тяхното предложение за премахване на финансовия лимит за проектите. Изискването за обхватност на решенията, предлагани от проектите е, за да не се финансират проекти, които изкуствено са доведени до някакво инвестиционно ниво, само защото достигат до определен праг/минимум. Това е свързано с т.нар. „ еко-базирани решения“, които ще бъдат необходим фактор за тези, които извършват оценка на проектното предложение. **Г-н Темплански** отбеляза добрите елементи на тази процедура, но са необходими още малко усилия, за да се направи полесна за работа от УО и бенефициентите.

Г- жа Яна Георгиева посочи, че различните гледни точки с ЕК са очевидни и даде думата на членовете на КН.

Г- н Иван Димитров отбеляза, че винаги, когато става въпрос за живота и здравето на хората, трябва да бъдем внимателни и да има граждански контрол.

Г- жа Яна Георгиева помоли за конструктивни предложения и отправи запитване към **г-н Димитров** как чрез тази процедура за набиране на проекти да бъде въведена идеята за гражданския контрол.

Г- жа Соня Чехларова-Симеонова, главен експерт в отдел „Конкурентоспособност на земеделието“, дирекция „Развитие на селските райони“, МЗХ взе думата по отношение на общинските язовири, които обикновено са строени отдавна и се класифицират като малки язовири. Целта на приоритетната ос е насочена към възстановяване на доброто техническо състояние на язовира, не само за експлоатация, а т. нар. годишна поддръжка. Тази година в България активно се взимат мерки и това е отразено със създаване на дирекция в Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, чиято задача е единствено и само да следи техническото състояние на тези язовири. Законодателно вече всеки собственик на такъв язовир, не само общината, трябва да има оператор, който да контролира техническото състояние. В законодателната част е подчертано – това може да се извърши от специалист, чиято специалност е

„Хидротехническо строителство“ или "Хидромелиоративно строителство". Така че високите технически изисквания могат да бъдат осигурени единствено от такъв тип инженери, които са в официалния регистър на Камарата на инженерите за инвестиционното проектиране в раздел „Водно строителство“. Т. е. критериите са покрити при самото проектиране с неговата гаранция, че спазва законодателството, така, както е оповестено в критериите. По отношение на поддръжката и експлоатацията - има две задължителни годишни държавни комисии за тези язовири. **Г- жа Чехларова** счита, че методологията и критериите са добре обосновани и че законодателството покрива онова, което буди тревога в участниците в тази дискусия. Отбелязва, че съществува специална наредба за експлоатация и поддръжка на язовири.

Г- жа Яна Георгиева благодари, че от страна на Европейската комисия се оценяват усилията и работата по подготовката на тази процедура за набиране на проектни предложения. Тя отбелязва, че УО има различна гледна точка по отношение на индикаторите - 90 са районите със значителен потенциален риск от наводнения, в които населението няма готовност, т. е. индикаторът е намаляване на броя на тези райони, в които населението няма готовност. С проекта на ГДПБЗН за 6 центъра на практика се покриват 47 от тези райони. Пилотният проект за изграждане на система за наблюдение по поречието на река Искър също допринася за покриването на този критерий. Тя информира, че до края на програмния период ще бъде доизградена тази система за територията на цялата страна т. е. ще се покрият всички райони със значителен потенциален риск от наводнения. Индикаторът за изпълнение, в който са конкретно ориентирани тези инвестиционни мерки за предотвратяване и управление на риска е брой жители, които се ползват от мерките за защита от наводнение. С тази процедура следва да се постигне този индикатор. По отношение на коментарите в рамките на самите критерии, **г- жа Георгиева** обърна внимание на въпроса за капацитета на бенефициента. Тя отбелязва, че законодателството въведе задължителна оценка на капацитета, която се извършва правена от УО паралелно с оценка на проектните предложения. В резултат от този анализ на техния капацитет УО препоръчва един или друг вид мерки, които да бъдат изпълнени от бенефициента и те се записват в договора за безвъзмездна финансова помощ. С промяната на критерия се поставя акцент върху екипа, който ще изпълнява проекта и неговите способности и предложените позиции. Както и **г-жа Симеонова** от МЗХ отбелязва става въпрос за малки язовири, това не са тежки инфраструктурни обекти. По отношение на границата за финансиране, УО е направил проучване приблизително колко средства са необходими за изготвяне на технически проект и впоследствие извършване на строително-монтажните работи, така че да се възстанови техническото състояние на язовира. Проучването засяга няколко общини, включително финансиране от други донорски програми и границата от 1 млн. лв. е абсолютно обоснована и не е изкуствена. В този размер на финансиране е възможно да се възстанови техническото състояние на язовира, включително и 500-метровата речна зона след него. УО намира за основателно предложението на Европейската комисия за въвеждане на минимум точки за всяка една секция, така че да се гарантира по-добро качество на проектните предложения, които ще бъдат финансирани. **Г- жа Георгиева** счита, че това предложение следва да се обсъди и предложи дискутирания проект на методология и критерии да бъдат подложени на писмена процедура за неprisъствено вземане на решение от състава на КН на ОПОС 2014-2020 г. Във връзка с предложението на Европейската комисия да има списък с проекти, които да бъдат финансирани, УО счита, че това не е подходящо за този сектор и за тази

процедура. В обхватът на процедурата са 2000 язовира и подобна приоритизация не е необходима. Обект на оценка ще бъде техническото състояние на язовира, различните негови елементи, така че да се прецени необходима ли е финансовата подкрепа за конкретен обект.

След изчерпване на становищата, **г-жа Георгиева** подложи на гласуване предложението дискутирания проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т. ч. екосистемно базирани решения“ да бъде подложен на писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от състава на КН на ОПОС 2014-2020 г. КН на ОПОС 2014- 2020 г. одобри предложението.

Г-н Марек Теплански добави, че предвидените „меки“ мерки според българската страна обхващат 51 области, а според неговото наблюдение 90 области са със значителен риск от наводнение за населението. Въпросът му е ако има пилотен проект за 4 области за 7 млн. лв., как ще се разпредели бюджетът. Според него УО трябва да се увери, че съществува механизъм за поддръжка, преди да отпуска средствата, за да се ремонтира тази инфраструктура. Г-н Теплански задава въпроса защо е необходим прагът от 1 млн. лв., щом няма да бъде прехвърлен. Счита, че трябва да се допълни проверка на рентабилността на предложенията – дори да се проверяват единичните цени и така ще се постигне ефективност при изразходване на обществените средства. Той коментира и броя на проектите – иска да разбере колко от тези над 2000 язовира всъщност попадат в тези области със значителен риск от наводнения.

Г- жа Яна Георгиева подчерта, че УО организира информационни кампании преди кандидатстването на бенефициентите по процедурите на ОПОС 2014- 2020 г.

Г- жа Мария Арангелова, държавен експерт в отдел „Управление на риска от наводнения“, дирекция „Управление на водите“, МОСВ взе думата за обяснение какво се разбира под малки язовири: съгласно наредбата за експлоатацията на язовири, това са язовирни стени с височина по-малка от 15 метра или завирено езеро не по-голямо от 1 млн. куб. м. Това е една от причините да се определи този лимит на финансови средства. Критерият „брой жители, които се ползват от мерките за защита от наводнение“ ще бъде постигнат с изпълнението на мерките, предвидени за подобряване техническото състояние на язовирите.

Г-жа Яна Георгиева представи **г-жа Димитринка Маринова, държавен експерт в отдел „Програмиране и планиране“, ГД ОПОС** , която направи презентация на методологията и критериите за избор на проектни предложения за процедура „Превенция и противодействие на свлачищни процеси“ по приоритетна ос 4.

Г-жа Цонка Дрянкова обобщи, че презентацията представлява излагане на концепцията, както беше представена и за наводненията. Това е процедура за директно предоставяне, а представителите на бенефициентите присъстват на това заседание. Тя каза, че в съгласувателната процедура са получени малко коментари за предложените критерии. В един от коментарите Агенция пътна инфраструктура (АПИ) предлага да се заличи един от критериите, в който се изисква дейностите да са остойностени въз основа на анализ. УО приема техния коментар, защото се изискват количествено-стойностни сметки още на етап кандидатстване, а това обезсмисля изискването бенефициента да прави анализ при положение, че се изискват по- конкретни сметки. **Г-жа Дрянкова** обърна внимание, че в

методологията и критериите е включена бележка под линия, в която се казва, че представените критерии ще бъдат приложими и за следващи процедури, които могат да бъдат обявявани за изпълнение на такива мерки, ако остане финансов ресурс. Това се прави с цел да не се налага Комитетът за наблюдение да гласува втори път едни и същи критерии за едни и същи мерки.

Г-н Иван Димитров, Гражданско сдружение „Хармония“ отбеляза, че гражданските организации са против АПИ и МРРБ да получават средства, защото не си вършат работата добре и злоупотребяват. Той попита защо определените за свлачища пари не се дават на общините, защото според представяваните от него организации, те могат да се справят с този проблем. **Г-н Димитров** каза, че АПИ работи прекалено скъпо, затова е по-добре средствата да се разпределят между общините.

Г-жа Дрянкова даде думата на представителя на Агенция Пътна Инфраструктура (АПИ).

Г-н Георги Златев от АПИ каза, че твърденията на г-н Димитров не отговарят на истината. Съвсем скоро АПИ е възстановила анкерната стена между тунелите „Витиня“ и „Топли дол“. Това е станало с помощта на водещи експерти, които през 2001 г. създават уникален документ, в който е събрана информация за класификацията на свлачищата, методология за проучване, методи за оценка на устойчивостта и методи за укрепване на свлачищата чрез използване на силови конструкции, дренажни системи и т.н. По отношение предложението средствата за тези дейности да се дават на общините, **г-н Златев** каза, че вече е имало дискусия, в резултат на която са взети решения, така че методиката да бъде максимално насочена към покриване на критериите на оперативната програма. **Г-н Златев** каза, че методиката, в която са отразени предложенията на АПИ и на общините, показва, че тя обхваща по най-рационалния начин нуждите от укрепване. Геотехническото строителство навсякъде по света е скъпо, затова той не се съгласи с твърдението на **г-н Димитров**, че АПИ не трябва да получава средства, тъй като строи скъпо. Според него укрепването с палиативни мерки- чрез засаждане на дървета или чрез прокопаването на отводнителни канали- е с по-ниска стойност, но и с много по-ограничен ефект. Изградените от АПИ съоръжения гарантират устойчивост, а устойчивостта е критерий, който трябва да бъде покрит по всеки един проект. **Г-н Златев** даде примери за класирани за поправка обекти: второкласен път 2-14, свързващ гр. Видин с КПП „Кула“, където има аварирал насип, с денивелация на откоса почти 2 м. Това е международен път, с голямо движение по него и той задължително трябва да бъде укрепен, тъй като това е връзка към външна граница. Друг класиран обект е свлачището в района на Владая, откъдето дневно преминават над 15 000 автомобила. Първокласният път 1-4 при град Севлиево е засегнат от свлачище, като този път е единствената и най-използвана връзка за Северна България. Това са примери за пътища, за които до този момент АПИ не може да намери финансов ресурс, за да ги укрепи.

Г-н Иван Димитров, Гражданско сдружение „Хармония“ обърна внимание, че лично е проверявал и снимал всичко, за което е говорил в предишното си изказване. Той лично е контролирал изграждането на магистрали от фирмите-подизпълнители, сигнализирал е до агенцията, но не са предприети никакви действия. Затова АПИ не трябва да получава средства. Той каза, че пътят Видин-Кула е трябвало да се оправи отдавна и не трябва да се чакат само европейски средства, за да се оправят пътищата в държавата. **Г-н Димитров** каза, че когато агенцията почне да работи честно, под контрол,

ще получи и тяхната подкрепа. **Г-н Димитров** обърна внимание, че отстрани на пътя на автомагистрала „Тракия“ има само нахвърляна пръст. Той отново обвини АПИ, че не упражнява никакъв контрол върху фирмите. Даде пример как след асфалтирането на магистралата са били опожарени хиляди охлюви и животни покрай пътя. Той поиска граждански контрол на всяка една дейност.

Г-н Георги Златев каза, че ако представяваните от **г-н Димитров** сдружения имат необходимата експертиза и нужните специалисти, то агенцията ще направи срещи, за да се дискутират проблеми на обектите. Той каза, че това трябва да са хора, които разбират какво се извършва на обектите, а не да се вменява като вина на агенцията за опожаряването на стърнища от земеделските кооператори. **Г-н Златев** обърна внимание, че АПИ не работи с взривоопасни и пожароопасни материали.

Г-н Иван Димитров отговори, че 9 месеца преди пропадането на бул. „Черни връх“ в гр. София, заради изкопни работи за метрото, той е казал пред съда, че това ще се случи.

Г-жа Яна Георгиева благодари на **г-н Димитров** за активното изпълнение на гражданския му дълг и повтори, че АПИ е готова за среща с експерти на гражданските организации за професионално обсъждане на проблемите.

Г-жа Даниела Торлакова- Дали, МРРБ каза, че методологията за приоритизация е изработена и приложена в тясно сътрудничество с НСОРБ и АПИ. Методологията е разработена по техни предложения, както и предложения на МРРБ. Повечето от включените обекти са предложения на общините. В приоритизацията общините са били активно ангажирани в предоставянето на данни. Свлачищата не са избирани на териториален принцип, а са избирани по списък, в съответствие с приоритетите на програмата за застрашено население. Приоритизирани са всички свлачища и при наличието на финансов ресурс се започва работа по укрепването на следващите в списъка за приоритизация.

Г-жа Торлакова- Дали отбеляза, че не вижда проблем в това АПИ да получава средства за укрепване на пътищата, защото агенцията е техен собственик. Когато пътищата са общински, тогава естествено средствата се предоставят на общините. Тя каза, че във включените за финансиране обекти няма обекти по магистрали.

Г-жа Десислава Стойкова, НСОРБ обърна внимание, че процедурата за свлачищата е много желана и дълго чакана процедура от общините. Тя каза, че те са работили усилено с МРРБ и АПИ за подготовка на методологията. Общините са извършили самостоятелно своята оценка, за да се създаде този лист на потенциални кандидати за бъдещи бенефициенти- общините и АПИ. Констатирано е различие в цифрите от 2 млн.лв между това, което е заложено в ИГРП и заложено в предоставената концепция. Поради тази причина едно от предложенията на НСОРБ е тези 2 млн.лв. да бъдат разпределени на следващите по ред свлачища. След последните промени и отразени бележки, тези средства са пренасочени за извършване на друг вид дейности с бенефициент МРРБ.

Г-жа Даниела Торлакова- Дали направи уточнение за тези 2 млн.лв. Тя каза, че те са насочени към изграждане на контролно-измервателни системи за свлачища, които са приоритизирани в националната програма, одобрена от Министерски съвет. Чрез тези системи ще се наблюдават свлачища, носещи потенциална опасност за населението. С

изграждането на системата ще се измерва преместването на пластове, ще се измерват нивата на подземните и повърхностни води. Измерванията са периодични и могат да се извършват на седмична, ежемесечна, сезонна база. Това се прави по методологията от геозащитните дружества, които покриват цялата страна. Благодарение на тези измервания, с цел превенция, могат да се предприемат в бъдещ период действия за укрепване на дадено свлачище.

Г-жа Яна Георгиева благодари на изказалите се и даде думата на г-н Марек Теплански.

Г-н Марек Теплански- Европейска комисия отправи въпрос, свързан с приоритизацията и индикаторите, които ще трябва да се постигнат от програмата и критериите срещу мерки за превенция на наводненията. Единият от индикаторите за резултат е намаляване с 60 000 населението, изложено на такъв риск. Според него, имайки предвид списъка с приоритизация и потенциалния ефект, има над 5 пъти превишаване на населението и вече говорим за 300 000 човека. За това има две възможности- или се влагат твърде много пари в свлачищата или индикаторите и стратегията на програмата следва да се променят и адаптират. Бележките на комисията са най-вече за сумата и нейното разпределение и вероятните резултати, които ще бъдат постигнати по отношение на предотвратяването на свлачища и наводнения. Свлачищата и наводненията са в една приоритетна ос и има определени средства, за да се постигнат резултати за всяка от областите. **Г-н Теплански** изрази съмнение, че що се отнася до 90-те зони на наводненията, вероятно те няма да бъдат предпазени със сумата, която е определена за това. Той поиска УО да обясни как ще се постигне това в този момент и каза, че не е ясно дали сумите и изпълнението са съотнесени ценово към постиженията в други области, чиито мерки вече са стартирали.

Вторият коментар на Европейската комисия се отнася до обединяването на индикаторите за две категории проекти- тези на общините и на Агенция пътна инфраструктура. Големият контраст, който се забелязва е, че АПИ постига като резултат почти 70 000 човека на 7 хектара площ, докато общините достигат 127 000 човека в риск на 19 хектара площ. В същото време средствата, предвидени за общините са сравними с тези на АПИ. Г-н Теплански поиска да разбере как се изчислява индикаторът за население в риск от общините и от АПИ.

Г-жа Яна Георгиева благодари и започна с разяснение на несъответствието, което се наблюдава в момента. Тя каза, че към момента на подготовка на програмата и съгласуването ѝ с Европейската комисия методологията за приоритизация на свлачищата не е била налична. Поради тази причина индикаторът, който е посочен в оперативната програма, е изчислен на базата на експертни оценки. В настоящия момент е очевидно, че той е подценен и това ще наложи промяна в оперативната програма на един по-късен етап.

По отношение на методиката на изчислението на населението в риск за обекти, които са в приоритетите на АПИ, г-жа Георгиева даде думата на представителя на пътната агенция за разяснение.

Г-н Георги Златев, АПИ каза, че през 2015 година е извършено общо профилно преброяване на преминаващите пътни превозни средства по републиканската пътна мрежа. На базата на тази информация е изчислен целия пътнико-поток, преминаващ през застрашените участъци и е направена оценка на населението, което е в потенциален риск.

Г-жа Яна Георгиева благодари на представителя на АПИ и допълни, че УО поема ангажимент да предостави допълнително разяснение на членовете на комитета за това как ще бъдат постигнати индикаторите по цялата приоритетна ос, включително за регионите в потенциален риск от наводнения и свлачища.

Г-н Марек Теплански поиска разяснение как са изчислени индикаторите. Той обясни, че погледнато от външна гледна точка са налични 65 млн.лв. за защита на населението от свлачища и в края на програмата трябва да се каже колко човека са предпазени. Според него за общините е лесно да изчислят това- те трябва да посочат опасните терени и да изброят населението, което обитава тези земи. От друга страна има свлачища, които не се отнасят към населени области, а към пътната инфраструктура. Той поиска разяснение на това как ще се предпазят 70 000 човека чрез поправката на пътища с европейски средства по оперативната програма.

Г-н Георги Златев, АПИ каза, че ще обясни с два от примерите, които вече е дал. Свлачището при гр. Севлиево е по продължение на пътя. От научна гледна точка, това е ширината на свлачището. Този участък на пътя е почти половин километър, който заради продължаващите и периодично активизиращите се свлачищни процеси е в лошо състояние. В резултат на постоянното изменение на нивото на пътя само за миналата година има над 50 инцидента, два от които с тежки последствия, включително и смърт. Общия брой преминаващи автомобили за денонощие в този участък са около 18 хиляди автомобила. Всички преминаващи автомобили през този участък са в потенциален риск, ако свлачището се активизира през нощта, когато пътните екипите на АПИ не наблюдават. Същото се отнася и за свлачището на прохода Владая, където пътят, независимо от деня на седмицата, е натоварен с около 15-20 000 автомобила за денонощие. Потенциалният риск се състои в това, че в резултат на свлачищните процеси могат да се образуват неравности по пътя, а това да доведе до ПТП.

По отношение на това какви дейности ще се извършат, **г-н Златев** каза, че след изпълнението на укрепителните конструкции, когато вече е налице доказан коефициент на устойчивост, задоволяващ съществуващата нормативна уредба, то тогава трябва да бъде възстановена и асфалтовата настилка. Целта е да се постигне безопасен пътен участък, който удовлетворява индикаторите- вече хората преминаващи от там, няма да бъдат в риск. Той каза, че по този начин са изчислени всички, предложени от АПИ обекти- броя на населението в риск е изчислено на база броя преминаващи автомобили за едно денонощие.

Г-жа Яна Георгиева допълни, че тези обекти са приоритизирани въз основа на методологията, заедно с всички останали регистрирани свлачища. Свлачищата, които ще бъдат финансирани са избрани чрез методологията.

След изчерпване на коментарите, **г-жа Яна Георгиева** постави на гласуване методологията и критериите за оценка на проектни предложения по процедура „Превенция и противодействие на свлачищните процеси за ограничаване на риска от тях (вкл. по републиканска пътна мрежа)“, като напомни, че представителите на АПИ, МРРБ и НСОРБ нямат право да гласуват, защото са в конфликт на интереси. КН на ОПОС 2014- 2020 г. одобри методологията и критериите, разгледани в тази точка от дневния ред.

Заседанието на КН премина към следващата точка от дневния ред: представяне на подхода ВОМР. **Г-жа Весела Бубова- сътрудник по УЕП в отдел „Програмиране и**

планиране“, ГД ОПОС направи презентация за възможностите за финансиране на проекти по оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ чрез подхода ВОМР.

Г-жа Цонка Дрянкова, ГД ОПОС, МОСВ направи разяснение, че при разглеждането на проекти по ВОМР, подходът е доста по-различен от общия случай. Тя акцентира на факта, че оценката на проектните предложения няма да се извършва от Управляващия орган на програмата. Тя ще се извършва от местните инициативни групи (МИГ). Договорите ще се подписват от УО, който си запазва правото, при констатиране на нередности в направената от МИГ-овете оценка, да повтори тази оценка. Тя каза още, че в процес на уточняване са и параметрите на споразумението, което ще се подписва между Управляващите органи и МИГ-овете във връзка с изпълнението на одобрените стратегии по първия прием. **Г-жа Цонка Дрянкова** предложи да се премине към разглеждане на критериите за подбор на проекти по ВОМР. Тя каза, че няма внесени промени спрямо това, което е изпратено на членовете на комитета, но има постъпили коментари от ВВФ, дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) в МОСВ и ИАОС. Тя даде думата на **г-жа Десислава Стефанова, държавен експерт в отдел Програмиране и планиране“**, ГД ОПОС, за да направи общо представяне на коментарите.

Г-жа Десислава Стефанова, ГД ОПОС, МОСВ каза, че коментарите на НСЗП, която е дирекция в рамките на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и на ВВФ се отнасят към механизма на процедурата- това, какво УО трябва да включи в указанията за насоките за кандидатстване. Тя отбеляза, че тези коментари могат да бъдат обмислени при изготвянето на указанията, защото те не се отнасят към самата методология и критериите.

Г-жа Цонка Дрянкова обърна внимание, че има представители на НСЗП и ИАОС и предложи те сами да представят своите коментари, за да няма недоразумения за начина на интерпретиране на техните коментари.

Г-жа Геновева Господинова, дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП), МОСВ каза, че е важно да се знаят площите. Те са генерирани в анализа, който ГД ОПОС е възложил. Тя каза, че това, което е още по-важно да се знае е къде точно в защитените зони се намират тези площи. Консервационните дейности за представените в презентацията видове трябва да се извършат в конкретни имоти, които не са визуализирани в рамките на този анализ. Генерирани са само площи, от които не става ясно нито за самия МИГ, нито за самия оценител на по-късен етап, къде точно се намират тези площи. Не може да подкрепим финансирането на мерки за дадени имоти, които не попадат в този анализ. Тя каза, че не е ясно какъв е начина на трайно ползване на тези имоти; каква е собствеността им – дали са общински, частни или държавни. Тя попита как ще се гарантира устойчивост на извършените консервационни дейности, след като от този анализ не е видно кои са собствениците на имотите, върху които ще се извършват консервационните дейности на тези редки видове.

Г- жа Господинова изрази несъгласие, че коментарите на НСЗП не се отнасят за критериите. Бележката на дирекцията е свързана с критерий № 3 *„Кандидатът е представил всички документи, които се изискват за целите на кандидатстването, описани в раздел 24 на Условия за кандидатстване“*. Според нея УО най-вероятно ще поиска декларация - съгласие от собственика, че е съгласен върху неговите имоти да се извършат конкретните консервационни дейности. Тя попита как оценителят и на по-късен етап извършването на мониторинг за проследяване на изпълнението на проекта ще

гарантира, че именно имотите посочени в тези декларации, отговарят на хектарите, които са генерирани в анализа. Тя каза, че НСЗП има сериозни опасения, че след като не се знае кои са имотите, които попадат в границите на този анализ, МИГ-овете ще представят някакви имоти, ще получат съгласието на собственика (ако са общински- на общината) и ще се получи така, че с европейски средства вместо да се подобри природозащитното състояние на даден вид, ще се увреди местообитанието на друг приоритетен хабитат или вид, защото в зоната има за опазване редица видове и местообитания. Тя каза, че ако дадени мерки са добри за един вид те ще подобрят неговото природозащитно състояние, но на точно определено място. Ако се сгреша мястото ще се увредят приоритетни хабитати и видове в тези защитени зони. Според нея, анализът трябва да бъде допълнен с анализ каква е собствеността на имотите, които попадат в тези хектари, които са генерирани в рамките на този анализ.

Г-жа Господинова постави и друг важен проблем- какво се случва с имотите, ако те са частни, защото няма механизъм, с който да бъде компенсиран частния собственик. Единственият възможен вариант в този случай е закупуването на земя, което е допустим разход по оперативна програма „Околна среда“, с единствено изключение по ос 3, където позволените 10% могат да се надхвърлят при обосновка в проектното предложение. Мярката, която е определена в Националната приоритетна рамка за действие (НПРД) за закупуване на земя е в размер на 10 млн.лв. Според НСЗП трябва да се направи много сериозен анализ кои са имотите, които следва да се изкупят с цел консервационни дейности. В НПРД е казано, че приоритетно трябва да бъдат финансирани природни местообитания, а не видове. С финансиране на природните местообитания се генерира икономия на мащаба- когато финансовият ресурс се насочи към местообитанието ,т.нар. “umbrella species” модел, индиректно ще се подобри природозащитното състояние и на видовете, които го обитават. Тя каза, че в момента се върви към наливане на средства във видове в неблагоприятно/незадоволително състояние, което води след себе си сериозен риск природозащитното състояние, който е индикатор както на НПРД, така и на самата оперативна програма, да не бъде изпълнен. Тя обясни, че докладването на всички страни-членки към Европейската комисия се извършва на био-географско ниво. Площите, генерирани на база МИГ-овете са изключително малки и ако те бъдат съотнесени към разпространението на дадения вид на био-географско ниво ще стане ясно, че въпреки положените усилия от съответните бенефициенти, индикаторът ще остане непроменен.

Г-жа Господинова каза, че 95 природни местообитания са предмет на докладване по чл.17 от Директивата за местообитанията. От тези 95 местообитания на територията на България само 5 са в добро състояние, а всички останали са в лошо състояние. Въпреки усилията на оперативна програма „Околна среда“ и всички други програми, финансиращи консервационни дейности- програма „LIFE”, ПМДР, Норвежката и Швейцарска програманяма да може да се осигури демаркация между тези местообитания. Тя каза, че в НПРД подходът ВОМР изобщо не е разглеждан. Тази демаркация в рамковия документ за Натура 2000 липсва. Тя изрази съгласие с коментара на ВВФ, че това е едно административно деление, което няма да доведе до подобряване на природозащитното състояние. Според НСЗП независимо от заделените усилия и ресурс няма да бъде подобро природозащитното състояние на нищо.

Г-жа Яна Георгиева благодари за изказването на представителя на НСЗП. Тя каза, че НСЗП е секторната дирекция, която отговаря за биоразнообразието и участва активно

както в разработването на оперативната програма, така и в определянето на демаркацията с другите програми. През изминалия програмен период тя е била подкрепена да извърши картиране на Natura-зоните. Притесненията, свързани с имотите са основателни, но те също така липсват в базата данни, която е резултат от картирането, извършено от НСЗП. Оперативната програма е ангажираа допълнителна експертиза, която да помогне във формулиране на условията за процедурите, които МИГ-овете ще обявяват. Програмата не е получила нужната подкрепа от ресорната дирекция, затова се е наложило привличането на външна експертиза. Тя отбеляза, че ако ресорната дирекция предлага да не се продължи с финансирането и да не се одобрят тези критерии, ще се подложи на гласуване това предложение. Тя попита представителя на НСЗП какво е тяхното предложение.

Г-жа Геновева Господинова каза, че те не подкрепят тези критерии, защото не може да се гарантира устойчивост на проектното предложение и че ще се постигнат индикаторите на НПРД и съответно на индикатора на оперативната програма, който е „Процент подобро природозащитно състояние“. **Г-жа Господинова** коментира изказването на г-жа Георгиева, че оперативната програма не е получила подкрепа от секторната дирекция. Тя каза, че видовете, които са генерирани от този анализ са изключително специфични. Дирекция НСЗП е администрация и в нея няма специалисти по тези изключително редки видове, които са основно земноводни и прилепи. Необходими са тесни специалисти, които да бъдат наети като външна експертиза, защото няма как тази експертиза да се получи от дирекция НСЗП. Поради тази причина те не могат да се ангажират с даването конкретни насоки какви дейности да се предприемат. Тя каза, че в писмо на НСЗП до оперативната програма са препоръчали наемането на външна експертна помощ, защото видовете са изключително редки. В рамките на редица срещи, които са проведени между дирекция НСЗП и ГД ОПОС те са изразили притесненията си, че самите видове, генерирани от анализа, не обхващат най-приоритетните местообитания и видове заради териториалния обхват на МИГ-овете. Това са толкова малки територии, които дори не обхващат ниво зона- това са малки площи, на които ще се извърши интервенция, която няма да подобри състоянието нито в зоната, нито в био-географското ниво, което е и целта, защото подобренията на био-географско ниво са това, което изисква Европейската комисия. Притесненията на НСЗП са, че въпреки усилията, които ще се положат, няма да има никакъв резултат.

Тя не се съгласи и с коментара за границите. В предоставената от НСЗП база данни има пространствени данни в shape формат, включително кадастрална карта, КВС, орто-фото-снимки. Според нея след като е генерирал тези площи, външният изпълнител е трябвало да предостави и пространствените данни на тези площи. Те са налагат върху кадастралната карта на България, а за общините, където няма приети кадастрални карти се използва карта на възстановената собственост, и по този начин се вижда кои са имотите.

Г-жа Георгиева потвърди, че за това е нает външен изпълнител. Тя каза, че е видно от изказването на представителя на НСЗП, която определя политиката в тази област, че те не подкрепят тези критерии. Затова тя предложи на Комитета за наблюдение да гласува отлагане на гласуването на критериите, докато не се отговори на резонните въпроси на секторната дирекция. Предложението беше прието. Представителят на НСЗП гласува против отлагане на приемането на критериите.

Г-жа Господинова каза, че секторната дирекция е в non-sense, защото рамковият документ (НПРД) не е разгледала този подход (ВОМР). Тя каза, че НСЗП не знае какви

критерии да подаде на оперативната програма, след като рамковият документ (НПРД), в които се казва какви мерки да бъдат финансирани и кои са източниците на финансиране, не е разгледал подхода ВОМР. Тя каза, че когато е разработвана НПРД, подходът ВОМР не го е имало.

Г-жа Яна Георгиева каза, че очевидно предложението на НСЗП е да не се следва подхода ВОМР, затова се отлага приемането на критериите за по-късен етап. Тя каза, че това е единственият вариант, след като секторната дирекция е против.

Г-жа Цонка Дрянкова, ГД ОПОС, МОСВ отбеляза, че предстои НПРД да бъде преразгледана, за което ОПОС е отправила покана към секторната дирекция. Тя каза, че НПРД подлежи на преразглеждане и е редно да отрази всяко развитие в тази област. Подходът ВОМР е условие за приемане на програмата- 5% от ресурса на програмата е трябвало да се задели за него. Има още много неща, които не са изяснени по този подход, но както всеки един стратегически документ и НПРД не е „Библия“, която не може да се преразгледа на един по-късен етап и не може да отрази промените както в законодателството, така и всяко друго развитие. Тя поиска потвърждение от НСЗП, че те са против критериите, защото са против цялостния подход.

Г-жа Геновева Господинова обърна внимание, че НСЗП вижда проблем в цялостния подход и отново отбеляза, че по отношение на критерий № 3, без да е ясно кои са имотите, няма да може да се гарантира, че няма да се нарушат приоритетни местообитания и видове в други имоти. Тя даде пример с гребенестия тритон- ако се подаде искане за оводняване на даден имот, но в същото време този имот се оказва приоритетен хабитат с код „Звезда“, то в НСЗП ще се получат много жалби, включително и с наказателни процедури.

Г-жа Яна Георгиева каза, че Комитетът за наблюдение вече е гласувал и тези процедури се отлагат, докато не се изчисти този въпрос. Според нея секторната дирекция има изключително голям проблем, който трябва да бъде разрешен. Тя каза, че ОПОС не иска да финансира нещо, което ще бъде в ущърб на политиката на опазване на биоразнообразието.

Г-жа Яна Георгиева премина към разглеждането на следващата точка от дневния ред- представяне на инвестиционната стратегия- Финансови инструменти по ПО 2 „Отпадъци“ на ОП „Околна среда 2014- 2020 г.“. Тя представи презентация по темата. След края на презентацията, г-жа Георгиева каза, че в рамките на съгласувателната процедура по тази тема има постъпил само един въпрос от гражданско сдружение „Хармония“. Тя каза, че представената презентация отговаря на поставения въпрос.

Г-жа Яна Георгиева каза, че финансовите инструменти са наистина нова материя за УО и за комитета за наблюдение. Членовете на комитета ще добият повече компетентност с набирането на скорост на финансовия инструмент и ще са възможни по-активни дискусии.

Г-жа Десислава Стойкова- НСОРБ се извини, че не са успели да изпратят коментарите си по-рано. Представяването от нея сдружение е направило няколко констатации и представи няколко свои предложения. Първото предложение на НСОРБ е да се отдели финансов ресурс (БФП)- за техническа помощ за изготвянето на проекти, на т.нар. „банкируеми проекти“, защото има недостатъчен брой готови за изпълнение инвестиционни проекти, поради липса на опит в тази област. Второто предложение на

НСОРБ е свързано с допустимите за финансиране чрез финансовите инструменти проекти, които ще бъдат два и са свързани с проектиране и изграждане на центрове за повторна употреба на отпадъци. Сдружението предлага да се разшири кръгът на тези проекти и да бъдат допустими мерки и проекти, свързани с подобряване на пазара на рециклируемите материали. **Г-жа Стойкова** отбеляза, че ако това предложение се обмисли, то може да се отрази много добре на целите и спецификите на цялата ос „Отпадъци“. В предложението за лостово финансиране на УО се предлага ливъридж 1:5. Към момента практиката от Джаспърс показва, че това съотношение е било 1:1. Според НСОББ цел 1:5 е твърде висока. **Г-жа Стойкова** попита какво точно се покрива от гаранциите (*на даден портфейл-б.м*). Тя каза, че от представената презентация е видно, че трите варианта на гаранции ще бъдат обсъждани с „Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България“, но по мнение на сдружението те са доста усложнени, особено варианти 2 и 3. Относно условията за успешно прилагане на финансовите инструменти, **г-жа Стойкова** цитира такса „битови отпадъци“ и че трябва да се въведе принципа „замърсителят плаща“. Тя каза, че към настоящия момент общините са в процес на разработване на нова методика за определяне на такса „битови отпадъци“. Предложени са изменения на Закона за месните данъци и такси, които все още не са гласувани от Народното събрание. Това е дълга процедура и не е ясно какъв ще бъде окончателния вид на закона, но има съгласие да бъде даден някакъв преходен период и отлагане изпълнението на този принцип, особено за общините, където има високо строителство. В този смисъл, според НСОББ, ако на този етап това се заложи като категорично основание, като условие и изискване за изпълнението на тези финансови инструменти, е възможно в даден момент такъв принцип да бъде невъзможен за въвеждане заради законодателството.

Г-жа Яна Георгиева благодари на представителя на НСОББ. Тя каза, че такса битови отпадъци не е условие за реализиране на финансовите инструменти, а е по-скоро особеност на средата, която трябва да се вземе предвид. Тя каза, че се върви в посока такса битови отпадъци да бъде обвързана с количеството на генерирания отпадък. Това е правилната посока, за да се спази принципа „замърсителят плаща“. Когато има такава ясна обвързаност, хората ще генерират по-малко количество отпадък, т.е. много по-малко количество отпадък ще бъде обект на ангажимент от страна на общините за събиране, извозване и управление. **Г-жа Георгиева** каза, че цитираното от **г-жа Стойкова** е описано в предварителната оценка и консултантската фирма, която е правила тази оценка е преценила, че това е важна особеност на пазара.

Г-жа Георгиева отбеляза, че не е възможно разширяване обхвата на процедурата към рециклируеми материали, защото финансовите инструменти трябва да се използват само за допустими дейности по оперативната програма. Оперативната програма се съсредоточава само върху събрани битови отпадъци, а не върху тези, които са обект на рециклиране. Има предприятия за оползотворяване на опаковки и различни други форми, с които са обхванати в различните фракции отпадъците, които могат да бъдат рециклирани. Според **г-жа Георгиева** не е необходимо финансиране за техническа помощ, защото УО би желал да финансира жизнен бизнес проекти, които ще могат да възвърнат инвестирания капитал. Не е удачно да се инвестират средства в техническа помощ за подготовка на проекти, след като има бизнес интерес за подготовка на такова предложение. По отношение на лостовото финансиране, **г-жа Георгиева** обърна внимание, че това е изчислен ефект на лоста въз основа на параметрите, показани в

презентацията- 80% покриване на загуба на един кредит и не повече от 25% на ниво портфейл.

След изчерпване на коментара, **г-жа Георгиева** даде думата на **г-н Теплански**.

Г-н Марек Теплански- представител на Европейската комисия благодари на г-жа Георгиева за изнесената презентация и каза, че е добре, че КН се уведомява своевременно за старта на финансовите инструменти. Без съмнение в бъдеще те ще станат много важен механизъм на кохезионната политика. Той приветства решението на УО да предостави значителни средства за финансовите инструменти. От друга страна ЕК изрази известна загриженост за моделите за финансови инструменти и посочи, че много неща са обсъждани с българските власти. Той каза, че в презентацията на **г-жа Георгиева** е казано съвсем правилно, че УО трябва да гарантира всичко да е изчистено, преди да се пристъпи към подписване на финансово споразумение. Той изрази увереност, че УО трябва да подпише споразумение със съответния орган, който ще осъществява финансовия инструмент, едва след като се е убедил в капацитета и състоятелността на този орган. Освен това, УО трябва да се увери и в жизнеспособността на модела, който е избран. **Г-н Теплански** отбеляза, че е наясно, че все още има дискусия по отношение моделите за осъществяване, самият Фонд на фондовете все още обсъжда с различни финансови институции.

УО трябва да гарантира голяма степен на сигурност, че този, който получи средства, ще реализира проекта, както е предвиден. Г-н Теплански каза, че УО полага усилия за намиране на най-подходящия начин и ЕК може да помогне с проверка на съответствието. Той каза, че за ЕК е важно да види финансови инструменти, които се ползват в България. Одобрението на инвестиционната програма е в пълномощията на УО, а КН трябва да обоснове използването на инвестиционните инструменти. Това означава, че КН няма нужда да одобрява нищо, свързано с употребата на финансовите инструменти.

Г-жа Яна Георгиева каза, че има решение на надзорния съвет на „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД от 18.03.2016 г., което казва, че инвестиционната стратегия трябва да бъде представена на КН за обсъждане и одобрение. Това е основната причина, поради която тази стратегия се представя на комитета. Предлагането на решения, свързани с финансовите инструменти от повече хора (членовете на комитета) е добро решение за УО, защото още никои няма опит с тях.

След изчерпване на коментарите, **Г-жа Георгиева** подложи на гласуване одобрението на инвестиционната стратегия Финансови инструменти по ПО 2 „Отпадъци“ на ОП „Околна среда 2014- 2020 г.“ и същата беше одобрена от КН на ОПОС 2014- 2020 г.

Г-жа Яна Георгиева закри първата част на заседанието на КН на ОПОС 2014- 2020 г.

В следобедната част на заседанието, пред присъстващите членове и наблюдатели беше изнесена презентация от **г-жа Светла Иванова- ГД ОПОС** и **г-жа Мария Арангелова- дирекция УВ, МОСВ** тема: „*Информация за напредъка в плана за действие на приложимите предварителни условия за ЕСИФ 2014- 2020 г., които не са изпълнени или са частично изпълнени.*“. **Г-жа Яна Георгиева** направи презентация на тема „*Представяне на резултатите от одит за акредитация на органите по ОПОС 2014- 2020 г.*“.

Изнесените презентации ще бъдат публикувани на интернет страницата на оперативната програма, заедно с протокола от проведеното заседание на КН.

Г-жа Георгиева благодари на всички за активната работа и за получените коментари и официално закри седмото заседание на КН на ОПОС 2014- 2020 г..

Взети решения:

1. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. одобри изменения на Вътрешни правила за работа на КН на ОПОС 2014- 2020 г. и Декларация, приложение към тях.
2. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. съгласува изменение на Индикативна годишна работна програма за 2016 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на програмите, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ на ЕС и ЕФМДР.
3. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. взе решение проектът на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т. ч. екосистемно базирани решения“ да бъде подложен на писмена процедура за неприсъствено вземане на решение.
4. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. одобри методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Превенция и противодействие на свлачищните процеси за ограничаване на риска от тях (вкл. по републиканска пътна мрежа)“.
5. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. взе решение за отлагане на гласуването на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура „Подобряване на природозащитното състояние на видове в мрежата Natura 2000 чрез подхода ВОРМ“
6. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. одобри Инвестиционна стратегия-Финансови инструменти по ПО 2 „Отпадъци“ на ОП „Околна среда 2014- 2020 г.

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Яна Георгиева – председател на КН на ОПОС 2014 – 2020 г. и ръководител на УО на ОПОС 2014 – 2020 г.;
2. Цонка Дрянкова – началник на отдел „Програмиране и планиране“, ГД ОПОС;
3. Анелия Радева – гл. експерт „Социална защита, безопасност и здраве при работа“, КНСБ;
4. Диана Проданова – Българска стопанска камара;
5. Елица Пешева – програмен директор в КРИБ;
6. Адриана Георгиева - Асоциация на индустриалния капитал в България;

7. Десислава Стойкова - юрисконсулт в НСОРБ;
8. Пенка Пенкова – кмет на община Лом и представител на РСР на СЗР за планиране;
9. Живка Атанасова – главен експерт „Екология“, дирекция УТ, община Шумен и представител на РСР на СИР за планиране;
10. Трайко Младенов - кмет на община Костинброд и представител на РСР на ЮЗР за планиране;
11. Виолета Антонова - председател на Българска асоциация за невромускулни заболявания;
12. Стефан Савов - Сдружение „Организация за научно практическо развитие на студентите“;
13. Теодора Павлова - член на УС на БАКЕП;
14. Иван Димитров- заместник- председател на Експертния съвет на Гражданско сдружение „Хармония“;
15. Мария Христова – държавен експерт в отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Добро управление“;
16. Ангел Сираков- държавен експерт в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
17. Лора Каменова – държавен експерт в дирекция „Икономическа и социална политика“, АМС;
18. Денница Свиначова - държавен експерт в дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“, АМС;
19. Евгения Борисова- държавен експерт отдел НСПР, дирекция ИФП, МФ;
20. Мария Веселинова - началник на отдел ПФРСДПЧО, дирекция ДПРС, МФ;
21. Ева Василева - ОПРР 2014-2020 г.МРРБ;
22. Даниела Торлакова - Дали - главен експерт, дирекция БГ, МРРБ;
23. Анна Камбурова - държавен експерт в отдел ЕЕВИ, дирекция ЕСПУЕР, МЕ;
24. Велина Попова - държавен експерт в отдел ПНООП, главна дирекция ЕФК, МИ;
25. Галя Савова – държавен експерт в отдел Верификация, ГД ЕФМПП, МТСП;
26. Светомира Апостолова - Калоянова - заместник-главен директор на ГД СФМОП, МОН;
27. Соня Чехларова - Симеонова - главен експерт в отдел КЗ, дирекция РСР, МЗХ;
28. Николай Цанков - главен експерт в отдел ПМДР, дирекция МДР, УО на Програма за морско дело и рибарство, МЗХ;
29. Антоанета Димова - главен експерт в дирекция МДПП, МЗ;
30. Божидара Михайлова - дирекция "Програми и проекти в туризма", МТ;
31. Ваня Славянова – главен експерт в дирекция ОППМРСР, ДФЗ;
32. д-р инж. Анна Петракиева - главен експерт в дирекция ГЛД, ИАГ;
33. инж. Георги Златев, директор на дирекция ППИ, АПИ;
34. Румен Руменов - държавен експерт в отдел СОСЕ, дирекция МС, НСИ;
35. Мария Арангелова – държавен експерт в отдел УРН, дирекция УВ, МОСВ;
36. Геновева Господинова – държавен експерт отдел "Натура 2000", дирекция НСЗП, МОСВ;
37. Ренета Георгиева - изпълнителен директор на ПУДООС;
38. Валери Серафимов - директор на дирекция МООС, ИАОС;

Наблюдатели в Комитета за наблюдение:

39. Г-н Марек Теплански - ГД „Регионална политика”, ЕК;
40. Г-жа Ирина Вангеле –ГД „Регионална политика”, ЕК;
41. Людмила Рангелова – изпълнителен директор, Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”, Министерство на финансите;
42. Весела Петрова – началник на отдел „Сертификация и финансово управление на Кохезионния фонд“, дирекция „Национален фонд”, Министерство на финансите.
43. Спиридон Лиакос, ЕИБ.
44. Катерина Раковска - координатор на програма „Защитени територии и Натура 2000“ в сдружение „ВВФ- Световен фонд за дивата природа, Дунавско- карпатска програма- България“.
45. инж. Ивета Колева - и. д. директор на дирекция ИПОПТ КФ, АПИ;
46. инж. Боряна Борисова – гл. експерт в Дирекция УПФНКИ, АПИ;
47. Димитър Черкезов- „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД
48. Надя Данкинова- фонд „ФЛАГ“.

Одобрил:

ЯНА ГЕОРГИЕВА

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД ОПОС

председател на КН на ОПОС 2014 – 2020 г.

и ръководител на УО на ОПОС 2014 – 2020 г.;

(съгласно Заповед № РД-ОП-100/13.09.2016 г.)